

ZARZĄDZENIE NR 40/2024
BURMISTRZA DRZEWICY

z dnia 12 kwietnia 2024 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027

Na podstawie art. 5a ust. 2, art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz uchwały nr XVI/132/2019 Rady Miejskiej w Drzewicy z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Drzewica zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Ogłaszam przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

2. Celem konsultacji jest zebranie opinii i propozycji zmian od ogółu mieszkank i mieszkańców Gminy Drzewica oraz od podmiotów realizujących działania statutowe w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na rzecz mieszkańców Gminy Drzewica, do treści projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027.

§ 2. Konsultacje będą przeprowadzone w dniach 12.04- 25.04.2024 r.

§ 3. 1. Konsultacje odbywać się będą w formie pisemnej przez zebranie opinii, uwag, propozycji zmian do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

2. Formularz konsultacyjny dostępny będzie:

- 1) w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Drzewicy oraz Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Drzewicy;
- 2) w wersji papierowej w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy.

3. Formularz, o którym mowa w ust. 1 należy złożyć:

- 1) złożyć osobiście w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Drzewicy;
- 2) przesłać pocztą na adres: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzewicy, ul. Stanisława Staszica 22, 26-340 Drzewica;
- 3) przesłać drogą elektroniczną na adres: mgops@drzewica.pl.

4. Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za obsługę organizacyjno-techniczną konsultacji społecznych jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzewicy.

§ 4. Tryb konsultacji społecznych uważa się za zachowany bez względu na liczbę biorących w nich udział.

§ 5. Informacja o wynikach konsultacji społecznych podana będzie nie później niż w ciągu 14 dni od dnia ich zakończenia w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Drzewicy oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Drzewicy oraz przedstawiana będzie Radzie Miejskiej w Drzewicy na najbliższej sesji.

§ 6. Zarządzenie podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Drzewicy.

§ 7. Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

z up. Burmistrza Drzewicy
Zastępca Burmistrza

Dominik Niemirski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 40/2024
Burmistrza Drzewicy
z dnia 12 kwietnia 2024 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Drzewica
na lata 2024 – 2027**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria	11
2.1. Formy przemocy	11
2.2. Kryteria przemocy.....	11
Rozdział III. Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych dla Gminy Drzewica	13
3.1. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	13
Rozdział IV. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Drzewica – wyniki badań	16
4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań z 2024 roku	16
4.2. Dzieci i młodzież – wyniki badań z 2024 roku.....	19
Rozdział V. Analiza SWOT	22
Rozdział VI. Adresaci Programu	24
Rozdział VII. Realizatorzy Programu	24
Rozdział VIII. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027.....	25
Rozdział IX. Zakładane rezultaty.....	30
Rozdział X. Finansowanie, realizowanie i monitorowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027	31

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024-2027 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- ◆ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ◆ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ◆ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- ◆ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 2009 r., nr 114 poz. 946),
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 1249),
- ◆ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 535),
- ◆ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 r., poz. 901),
- ◆ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 177),
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 2151),

---

¹ T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.

- ◆ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 40),
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1939),
- ◆ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 571),
- ◆ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 145),
- ◆ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2023 r., poz. 2809),
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1860),
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 37),
- ◆ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2023 r., poz. 1550),
- ◆ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1304),
- ◆ Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 r., poz. 1232).

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób doznających przemocy domowej.

Zmiany wpłynęły m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, m.in. wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby

podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerzył od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odąd obejmuje również:

- ◆ **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- ◆ **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- ◆ **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez:

- ◆ Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- ◆ sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- ◆ sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- ◆ podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- ◆ w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - osobę dotkniętą przemocą domową lub
  - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- ◆ zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- ◆ wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub

- ◆ zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- ◆ zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub
- ◆ zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z

chwila ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- ◆ aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ◆ ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- ◆ grzywny do 5000 złotych.

Jedną ze zmian prawnych znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606), która weszła w życie – w zasadniczej części - 15 lutego 2024 r.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art., 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister wł. ds. zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem wł. do spraw wewnętrznych.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie

i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy

domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej².

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

---

² <https://www.prawo.pl/prawo/program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-20242030,523747.html>

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria

2.1. Formy przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
3. **Przemoc seksualna** – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie.

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku form jednocześnie. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi.

2.2. Kryteria przemocy

1. **Intencjonalność** – działania sprawcy przemocy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączne prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.

- 2. Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.
- 3. Naruszenie godności i praw** – „sprawca” przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)
- 4. Powodowanie cierpienia i szkód** – osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie³.

---

³ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzynie/>

Rozdział III.

Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych dla Gminy Drzewica

3.1. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Diagnoza problemu przemocy w Gminie Drzewica została oparta na danych pozyskanych z instytucji działających w gminie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Jak widać na poniższej tabeli w latach 2021 – 2023 liczba sporządzonych Niebieskich Kart zmalała w roku 2022 do 12, natomiast w latach 2021 oraz 2023 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Liczba założonych Niebieskich Kart	2021	2022	2023
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	23	12	22
Ośrodek Pomocy Społecznej	-	-	1
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-	-	-
Placówki Służby Zdrowia	-	-	-
Placówki szkolno-wychowawcze	-	-	-
Policja	23	12	21
Inne instytucje i organizacje	-	-	-
Inne	-	-	-

Źródło: Dane uzyskane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy

Podobna tendencja wzrostowo-malejąco-wzrostowa kształtuje się w przypadku fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną na przestrzeni lat 2021 – 2023.

Przestępstwa wszczęte na terenie powiatu	2021			2022			2023		
	w	s	z	w	s	z	w	s	z
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	12	9	12	4	1	4	11	7	11
Groźba karalna	5	2	5	2	1	2	3	2	3
Rozpijanie małoletniego	-	-	-	1	1	1	-	-	-
Uchylenie się od płacenia alimentów	4	2	4	5	3	5	1	1	1
Inne	141	79	141	140	82	140	113	50	113

Źródło: Dane uzyskane z Komisariatu Policji w Drzewicy
w – wszczęte, s – stwierdzone, z – zakończone

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	2021	2022	2023
Liczba interwencji	191	161	155
Dotyczące przemocy domowej	27	14	23
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	29	14	39
Kobiety	24	12	26
Mężczyźni	2	2	2
Małoletni do 13 r. ż.	2	-	6
Nieletni w przedziale 13-18 lat	-	-	5
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), a w tym:	27	14	23
Kobiety	-	1	-
Mężczyźni	27	13	23
Nieletni	-	-	-
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), a w tym:	8	8	8
Kobiety	-	-	-
Mężczyźni	8	8	8
Nieletni	-	-	-
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	2	-	11

Źródło: Dane uzyskane z Komisariatu Policji w Drzewicy

Liczba interwencji na przestrzeni lat 2021 – 2023 ma tendencję malejącą. Najwięcej zdarzyło się w 2021 roku – 191.

Od 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu. Możliwe, że do dużej liczby interwencji w 2021 roku w Gminie Drzewica między innymi przyczyniła się trwająca pandemia.

Związany z nią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- ◆ *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach⁴.*

⁴ I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azył staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

- ◆ *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami⁵.*

Udzielanie pomocy oraz wsparcia instytucjonalnego	2021	2022	2023
Ilość udzielonych porad i informacji	63	19	50
Ilość osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych	34	12	27
Liczba udzielonych porad w Zespole Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego:			
Porady	36	31	28
Rozmowy indywidualne	4	2	1
Terapia indywidualna	12	3	9
Terapia rodzinna	3	2	0
Terapia małżeńska	1	1	0
Konsultacje	2	1	26
Porady prawne	3	4	6
Telefon interwencyjny	6	5	22

Należy także zwrócić uwagę na liczbę udzielonych porad oraz informacji w latach 2021 – 2023. W 2021 roku było ich aż 63, w 2022 roku widać ogromny spadek do 19, natomiast już w 2023 ponowny wzrost do 50. Podobna sytuacja dotyczy liczby osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych – w 2021 roku były to 34 osoby, a w 2022 roku 12 osób, a w 2023 – 27 osób.

W 2021 roku w Zespole Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego było przeprowadzonych 12 terapii indywidualnych, a w 2022 roku już tylko 3, natomiast w 2023 roku 9. W 2023 roku wzrosły konsultacje – 26, a także było zdecydowanie więcej w porównaniu do lat poprzednich telefonów interwencyjnych – 22.

---

⁵ Tamże.

Rozdział IV.

Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Drzewica – wyniki badań

4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań z 2024 roku

Badania zostały przeprowadzone metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 49 osób, a w tym 69% kobiet oraz 31% mężczyzn. Średnia wieku badanych wynosi 44 lata.

- ◆ 20% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej oraz 29% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi;
- ◆ zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 74% z nich. 26% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej bardzo częste;
- ◆ wśród badanej grupy osób 16% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 25% z nich poprosiło o pomoc policję, rodzinę;
- ◆ w dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (88%), następnie przemoc fizyczna (13%), ekonomiczna (13%);
- ◆ 75% ankietowanych deklaruje, że to był jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył, według 13% badanych doświadczających przemocy przyznała, że doznawali jej wielokrotnie w przeszłości, ale teraz już się nie powtórzy oraz według 13% to działo się to wielokrotnie w przeszłości i są obawy, że się to pojawi;
- ◆ w dalszej części ankiety badane były przekonania mieszkańców Gminy Drzewica dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity. Łącznie 98% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Łącznie 88% badanych mieszkańców Gminy Drzewica uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. 92% zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi

„Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:

- ◆ „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (94%);
- ◆ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele „ofiary”(98%);
- ◆ „Gdyby „ofiara” naprawdę cierpiała, odeszłaby od „sprawcy” (82%);
- ◆ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (90%);
- ◆ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (86%).

Czy uważa Pan/Pani poniższe twierdzenia za prawdziwe?	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	55%	37%	8%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	2%	10%	23%	65%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	78%	14%	2%	6%
Przemoc domowa to prywatna sprawa nikt nie powinien się wtrącać.	4%	2%	20%	74%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele "ofiary".	2%	0%	14%	84%
Gdyby "ofiara" naprawdę cierpiała, odeszłaby od "sprawcy".	8%	10%	29%	53%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	6%	8%	14%	72%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	6%	4%	16%	74%

- ◆ zdaniem mieszkańców Gminy Drzewica przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (80%), stresie (63%), złej sytuacji materialnej (57%), braku pracy rodziców (37%), chorobie psychicznej (33%) oraz odmiennym zdaniu członków rodziny (27%), a także braku posłuszeństwa dzieci (18%);

- ◆ 35% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 92%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzanie spraw przez prokuraturę wskazało 75% badanych;

Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy domowej zdarza się:	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia.	12%	23%	55%	10%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą.	45%	47%	6%	2%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę.	14%	61%	25%	0%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych.	20%	43%	33%	4%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków.	35%	47%	16%	2%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.	43%	41%	14%	2%

- ◆ jeżeli chodzi o przeciwdziałanie przemocy domowej, to mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: zaostrzenie kar dla „sprawców” przemocy (94%), edukacja społeczeństwa (61%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (35%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (29%);
- ◆ respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się ze stanowczą dezaprobatą – łącznie 82% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 90% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości. 49% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 92% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 71,5%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 76%.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
	% odp.	% odp.	% odp.	% odp.
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	6%	12%	33%	49%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	4%	4%	18%	74%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	33%	16%	31%	20%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	6%	4%	23%	67%
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową.	12%	16,5%	16,5%	55%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	49%	27%	12%	12%

4.2. Dzieci i młodzież – wyniki badań z 2024 roku

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 193 uczniów z terenu Gminy Drzewica.

- ◆ uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze: 90%. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 10% uczniów przeciwne określa swoje odczucia;
- ◆ większość uczniów Gminy Drzewica deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 91%;
- ◆ łącznie 83% uczniów Gminy Drzewica chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami;
- ◆ 91% uczniów określa swoje relacje z nauczycielami jako bardzo dobre lub raczej dobre;

- ◆ 16% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, 28% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak;
- ◆ 90% uczniów nie doświadczyło przemocy domowej. 97% czuje się bezpiecznie w swoim domu;
- ◆ w kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali na przemoc psychiczną (10%), fizyczną (5%), ekonomiczną (2%), zaniedbanie (1%) oraz seksualną (1%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się „nigdy”, „nie było”, „brak prywatności”;
- ◆ badani uczniowie Gminy Drzewica częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej (39%) niż fizycznej (25%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się wypowiedzi uczniów: „przezywanie”, „obgadywanie”, „wyśmiewanie pół żartem pół serio”, „Nie wiem zwykle to było na przerwach ale to jest tak że to rzadko jest”;
- ◆ 27% uczniów wskazuje, iż codziennie zdarza się obgadywanie za plecami, 25% wskazują na wyśmiewanie kogoś, przezywanie oraz 11% ankietowanych na unikanie, ignorowanie, wykluczanie z grupy;
- ◆ większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie łącznie 87%;
- ◆ 15% uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją;
- ◆ w szkołach obecny jest zwyczaj „chrztu” uczniów – przyznaje to 6% uczniów, 60% tego nie wie;
- ◆ 51% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przewzani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 49% ankietowanych (2% wskazuje na codzienne takie sytuacje, 9% wskazuje na kilka razy w tygodniu, 14% kilka razy w miesiącu oraz 24% kilka razy w roku);
- ◆ do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw (76%), po lekcjach (18%), podczas lekcji (2%) oraz przed lekcjami (1%). Wśród 4% odpowiedzi są: „nigdy”, „rzadko”, „podczas przerw lub po lekcjach ale rzadko”, „na dworze”;
- ◆ uczniów zapytano również o to, jakie są powody tego, że ich rówieśnicy zachowują się agresywnie. 33% uczniów uważa, że rówieśnicy są źle wychowani przez rodziców oraz według 33% chcą mieć respekt. 30% uczniów uważa, że rówieśnicy lubią poniżać innych oraz 27% uważa, że nie wiedzą, że mogą sprawić komuś przykrość. 27% uważa, że nie ponoszą żadnych konsekwencji;

- ◆ 79% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia;
- ◆ poniżej prezentowane są odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Niepokojące jest, że 42% ankietowanych zadeklarowało przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem, a 17% udawałoby, że nie widzi;
- ◆ młodzi ankietowani zostali zapytani także o to, czy w przypadku doświadczenia przemocy, komuś by o tym powiedzieli. 34% na pierwszym miejscu wskazało na rodziców/opiekunów, następnie 32% na wychowawcę, oraz 15% na przyjaciela;
- ◆ 51% uczniów uważa, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 35% uczniów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. 33% badanych wskazuje na realizowanie zajęć sportowych, podczas których uczniowie mogliby rozładować emocje oraz 23% uważa, że powinno się wyrzucać ze szkoły agresywnych uczniów;
- ◆ łącznie 10% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Uczniowie otrzymywali wiadomości z obelgami (22%) oraz zdarzało się, że udostępniano ich korespondencję osobom trzecim (29%).

Czy Ty lub ktoś z Twojej szkoły zetknął się z wymienionymi zachowaniami w Internecie?	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Udostępnienie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	10%	19%	23%	48%
Podszywanie się pode mnie w Internecie lub inne osoby ze szkoły	1%	5%	13%	81%
Włamanie na konto np. w serwisie społecznościowym	1%	1%	18%	80%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	1%	3%	16%	80%
Otrzymywanie wiadomości z wyzwiskami, obelgami	6%	16%	26%	52%
Publikowanie w Internecie filmików/zdjęć, które ośmieszają mnie lub inne osoby ze szkoły. Otrzymywanie złośliwych komentarzy („hejt”)	4%	6%	13%	77%

Rozdział V.

Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Drzewica.

Mocne strony:

- ◆ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- ◆ funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ◆ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska lokalnego,
- ◆ wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
- ◆ prowadzenie zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ◆ kształcenie służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ większość ankietowanych uczniów Gminy Drzewica deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 91%,
- ◆ łącznie 87% badanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie,
- ◆ zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów, tj. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Pedagogów, Przychodni Zdrowia, PCPR, Kuratorów Sądowych na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- ◆ doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny z problemem przemocy,
- ◆ rozpowszechnianie na stronie internetowej informacji na temat zjawiska przemocy domowej, ulotki,
- ◆ zapewnienie wsparcia asystenta rodziny,
- ◆ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- ◆ możliwość eksmisji osoby stosującej przemoc domową.

Słabe strony:

- ◆ zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,

- ◆ zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego,
- ◆ zbyt duża liczba zadań spoczywających na pracownikach socjalnych MGOPS i dzielnicowych KP zwiększające prawdopodobieństwo wypalenia zawodowego,
- ◆ brak na terenie powiatu placówki, w której mogłyby się chronić osoby doświadczające przemocy,
- ◆ 16% badanych uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, 28% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak,
- ◆ 20% dorosłych badanych wskazała, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej oraz 29% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi.

Szanse:

- ◆ minimalizowanie wpływu stereotypów dotyczących wychowania dzieci i młodzieży,
- ◆ poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ zwiększenie realizacji działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- ◆ możliwość kształcenia służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ aktualne zmiany prawne wpływające na minimalizowanie występowania przemocy domowej.

Zagrożenia:

- ◆ brak reakcji sąsiadów, znajomych, bliskich osób na stosowanie przemocy domowej,
- ◆ strach, niepewność osób doświadczających przemocy domowej utrudniający współpracę z osobami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ bezradność i bezsilność wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ występujące uzależnienia (np. od alkoholu), które wpływają na występowanie przemocy domowej,
- ◆ pandemia, która spowodowała izolację społeczną, co mogło się przyczynić do zwiększenia występowania zjawiska przemocy domowej.

Rozdział VI.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027 skierowany jest do:

- ◆ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ◆ osób doznających przemocy domowej,
- ◆ osób stosujących przemoc domową,
- ◆ świadków przemocy domowej,
- ◆ służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział VII.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027 są:

- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzewicy,
- ◆ Posterunek Policji w Drzewicy,
- ◆ Zespół Interdyscyplinarny,
- ◆ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ Placówki oświatowe,
- ◆ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- ◆ Przychodnia Rejonowa w Drzewicy,
- ◆ Przychodnia Rodzinna DOM-MED. W Jelni,
- ◆ Zespół szkół Powiatowych w Drzewicy.

Na terenie Powiatu Opoczyńskiego swoje siedziby mają również inne instytucje działające na rzecz mieszkańców gminy Drzewica dotkniętych przemocą, współpracujące z miejscowymi służbami pomocowymi:

- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- ◆ Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie,

- ◆ Sąd Rejonowy w Opocznie,
- ◆ Prokuratura Rejonowa w Opocznie,
- ◆ Komenda Powiatowa Policji w Opocznie,
- ◆ Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Opocznie,
- ◆ Poradnia Leczenia Uzależnień.

Rozdział VIII.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027 jest: ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Drzewica poprzez zwiększenie skuteczności działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

<i>1. Wsparcie i pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą domową.</i>			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> ◆ prowadzenie pracy socjalnej, ◆ udzielanie wsparcia materialnego, ◆ realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, ◆ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, ◆ tworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, ◆ prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych w szczególności do dzieci, kobiet, osób starszych i 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczba założonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ◆ liczba przeprowadzonych porad, ◆ liczba osób korzystająca z poradnictwa, ◆ liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, ◆ liczba działających grup wsparcia, ◆ liczba osób uczestnicząca 	MGOPS, ZI, PP w Drzewicy, GKRPA, PCPR Opoczno	2024 – 2027

<p>niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ specjalistyczne poradnictwo w ramach Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w PCPR w Opocznie (pomoc psychologiczna, prawna, terapeutyczna); ◆ kierowanie na grupy wsparcia osób doznających przemocy domowej. 	<p>w grupach wsparcia.</p>		
<p>2. Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.</p>			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> ◆ kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno-terapeutycznym, ◆ monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym, ◆ opracowywanie i realizowanie programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny, ◆ przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, ◆ kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym ◆ liczba osób które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, psychologiczno-terapeutyczny; ◆ liczba programów edukacyjnych lub/i wspierających realizowanych w gminach i powiatach, ◆ liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową. ◆ liczba osób z którymi 	<p>MGOPS, ZI, PP w Drzewicy, GKRPA,</p>	<p>2024 – 2027</p>

Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.	przeprowadzono rozmowy motywujące; ♦ liczba osób skierowanych do GKRPA.		
3. Zwiększenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> ♦ realizowanie warsztatów, programów profilaktycznych w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy, ♦ organizowanie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców, a także osób starszych, osób niepełnosprawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a także w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy, ♦ uczestnictwo w kampaniach dotyczących profilaktyki przemocy domowej, ♦ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy poprzez np. ulotki, broszury, umieszczenie aktualnej bazy pomocowej na stronie np. MGOPS, 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba przeprowadzonych programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ♦ liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach, warsztatach profilaktycznych, ♦ liczba lokalnych placówek i instytucji rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy, ♦ liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych, ♦ liczba przeprowadzonych kampanii, ♦ liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej, ♦ liczba osób biorąca udział w zorganizowanych działaniach. 	Placówki oświatowe, świetlice, służba zdrowia, RCK, ZI, GKRPA	2024 – 2027

<ul style="list-style-type: none"> ♦ wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od przemocy np. zajęcia w świetlicy środowiskowej, imprezy sportowe, udział w zajęciach organizowanych przez Regionalne Centrum Kultury. 			
4. Współpracowanie podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> ♦ koordynowanie działań lokalnych instytucji oraz organizacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, ♦ systematyczne diagnozowanie skali i charakteru problemu przemocy domowej, potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, ♦ przeprowadzanie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy oraz dzieci i młodzieży, ♦ wprowadzenie elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach poradni prowadzonych przez kościoły czy związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich, ♦ zmobilizowanie stowarzyszeń, instytucji, różnych organizacji do współpracy przy przeciwdziałaniu przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba podmiotów realizujących niniejszy Program, ♦ dane statystyczne zebrane od podmiotów realizujących zadania z niniejszego Programu, ♦ liczba oraz rodzaj wspólnie podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. 	Placówki oświatowe, świetlice, służba zdrowia, RCK, ZI, GKRPA, MGOPS, PP w Drzewicy, Organizacje pozarządowe	2024 – 2027

domowej.			
5. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> ◆ uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach, konferencjach służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów dla służb pracujących w profilaktyce przemocy domowej, ◆ liczba służb pracujących w profilaktyce przemocy domowej biorąca udział w szkoleniach, warsztatach, 	Placówki oświatowe, świetlice, służba zdrowia, RCK, ZI, GKRPA, MGOPS, PP w Drzewicy, Organizacje pozarządowe	2024 – 2027

Rozdział IX.

Zakładane rezultaty

Przy realizacji zadań z niniejszego Programu planuje się osiągnąć następujące rezultaty:

- ◆ podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ◆ poszerzenie wiedzy wśród dzieci i młodzieży na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- ◆ poszerzenie wiedzy wśród rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- ◆ zwiększenie jakości działań profilaktycznych poprzez poszerzenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej u służb zajmujących się tą problematyką,
- ◆ wzmocnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Rozdział X.

Finansowanie, realizowanie i monitorowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027

Źródłem finansowania działań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027 będą środki własne Gminy.

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczności oraz podejmowanie w razie konieczności działań korygujących.

Monitorowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewica na lata 2024 – 2027 odbywać się będzie na podstawie osiągniętych wskaźników oraz rezultatów. W oparciu o dane dokonywana będzie ewaluacja Programu, która ma dostarczyć informacji czy zaplanowane cele są właściwie realizowane oraz jaka jest ich skuteczność i efektywność. Każdego roku do 30 czerwca za poprzedni rok kalendarzowy Zespół Interdyscyplinarny z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej sporządzać będzie sprawozdanie z realizacji Programu. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy.

Formularz konsultacji społecznych

nazwa organizacji/dane osoby: .....

adres: .....

imię i nazwisko osoby do kontaktu: .....

telefon: .....

I. Propozycje i uwagi do projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027.

Lp.	Obecny zapis w projekcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027	Uwagi do obecnego zapisu, nowe brzmienie zapisu lub propozycje dodatkowych zapisów	Uzasadnienie zmian
1.			
2.			
3.			

II. Opinia o projekcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drzewca na lata 2024-2027, wraz z krótkim uzasadnieniem:

- a) pozytywna,
- b) trudno powiedzieć,
- c) negatywna – proszę podkreślić wybraną odpowiedź.